

Zaak C-458/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

22 juli 2021

Verwijzende rechter:

Kúria (hoogste rechterlijke instantie, Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 juni 2021

Verzoekster in eerste aanleg:

CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt

Verweerster in eerste aanleg:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Directie bezwaren van de nationale belasting- en douanediens, Hongarije)

KÚRIA

[*omissis*]

Beslissing

[*omissis*]

Voorwerp van het geding: bestuursrechtelijk beroep inzake belastingen

Verzoekster tot cassatie: verwerende partij in eerste aanleg

Partij die incidenteel cassatieberoep heeft ingesteld: verzoekende partij in eerste aanleg

[*omissis*]

Dispositief

De Kúria (hoogste rechterlijke instantie, Hongarije) [*omissis*] stelt overeenkomstig artikel 267[, eerste alinea)], onder b), van het Verdrag betreffende de werking van

de Europese Unie een prejudiciële verwijzingsprocedure in bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”), met betrekking tot de uitlegging van artikel 132, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/112/EG van de Raad [van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (btw)] (hierna: „btw-richtlijn”).

De Kúria verzoekt het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet artikel 132, lid 1, onder c), van [de btw-richtlijn] aldus worden uitgelegd dat een dienst die door een verzekeringsmaatschappij wordt gebruikt om:

- de juistheid te controleren van de diagnose van ernstige ziekte die bij een verzekerde particulier is gesteld, en
- de best mogelijke beschikbare medische diensten te vinden met het oog op de genezing van de verzekerde particulier, en
- wanneer dit binnen de dekking van de verzekeringspolis valt en de verzekerde hierom vraagt, ervoor te zorgen dat de medische behandeling in het buitenland wordt verleend,

vrijgesteld is van [btw]?

[*omissis*] [procedureel element van nationaal recht]

Motivering

Feiten van het hoofdgeding

[1] Sinds september 2012 commercialiseert verzoekster in eerste aanleg, een verzekeringsmaatschappij (hierna: „verzekeringsmaatschappij”), een aantal ziekteverzekerings- en levensverzekeringsproducten waarbij zij zich ertoe verbindt om de verzekerde onder bepaalde voorwaarden medische behandeling in het buitenland te garanderen in verband met een van de vijf volgende zware diagnoses: kanker, overbruggingsoperatie, problemen met de hartkleppen, neurochirurgie en transplantatie van organen en van weefsels van levende donoren. Het document getiteld „Bijzondere voorwaarden van de gezondheidsverzekering Best Doctors®” (hierna: „bijzondere voorwaarden”) bevat regels inzake de bijzondere voorwaarden van de verzekeringspolis. Overeenkomstig punt 4 a) van die voorwaarden is gebruik van de dienst InterConsultation (of „medische tweede mening”, in de bewoordingen van de bijzondere voorwaarden; hierna: „IC”) een voorafgaand vereiste om medische behandeling in het buitenland te krijgen. De dienst FindBestCare (hierna „FBC”) maakt deel uit van de medische behandeling in het buitenland. Punt 2 p) van de bijzondere voorwaarden

bevat de beschrijving van IC, punt 2 m) van dit document bevat de definitie van FBC en punt 13 beschrijft de verschillende stappen in de procedure om dekking aan te vragen.

- [2] Om de verzekeringsprestaties te kunnen leveren, sloot de verzekeringsmaatschappij op 13 september 2012 een samenwerkingsovereenkomst (hierna: „samenwerkingsovereenkomst”) met Best Doctors España, S. A. U. (hierna: „Spaanse onderneming”), het Spaanse lid van de internationale bedrijvengroep Best Doctors®, teneinde gebruik te kunnen maken van haar gepatenteerde medische informatiedienstverlening. Volgens deze overeenkomst bestaan de „Best Doctors-diensten” uit twee onderdelen: IC en FBC. In het kader van IC onderwerpen de artsen van Best Doctors® de medische informatie van de verzekerde op basis van de documentatie die hun ter beschikking wordt gesteld aan een nieuw onderzoek, om te bepalen of de betrokkene recht heeft op de verzekeringsprestatie. Volgens de overeenkomst kan de verzekerde de verzekeringsprestatie niet genieten bij acute aandoeningen of wanneer het gaat om ziekten die nog niet zijn onderzocht door een „plaatselijke” medische professional. De dienst FBC houdt in dat de Spaanse onderneming namens de verzekerde een afspraak regelt met de medische dienstverleners, de medische behandeling (opname, afspraken), de reis en het hotelverblijf organiseert, bijstand garandeert en nagaat of de medische behandeling toereikend is, dit alles mits de verzekering deze dekking biedt. Daarnaast beheert de Spaanse onderneming de afhandeling en de betaling van de medische erelonen overeenkomstig de contracten die met de medische dienstverleners werden afgesloten. De reis- en verblijfskosten en de kosten van de geneeskundige verzorging worden niet ten laste genomen. FBC kan niet worden gebruikt voor behandelingen in Hongarije [samenwerkingsovereenkomst, bijlage „A”, punten 1 en 2].
- [3] Volgens de samenwerkingsovereenkomst betaalt de verzekeringsmaatschappij per verzekerde een jaarlijkse premie voor de Best Doctors-diensten. Die betaling volgt de frequentie van de premiebetalingen door de verzekerden [samenwerkingsovereenkomst, punt „E”].
- [4] In de periode tussen oktober en december 2012 reikte de Spaanse onderneming drie facturen uit met betrekking tot de vergoeding van haar diensten. De verzekeringsmaatschappij betaalde hierop geen btw.
- [5] Tijdens de periode waarop dit geding betrekking heeft, had de verzekeringsmaatschappij nog geen gebruik gemaakt van de Best Doctors®-dienst die de Spaanse onderneming zou leveren, maar bleef zij toch verplicht om de premies te betalen, wat zij ook deed.
- [6] De Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Adó- és Vámigazgatósága (nationale belasting- en douanedienst, Hongarije) voerde bij de verzekeringsmaatschappij als fiscaal vertegenwoordigster van de groep een a

posteriori-controle uit op de btw-aangiften over de periode tussen 1 mei en 31 december 2012. Bij besluit van 5 mei 2016 [*omissis*] gelastte deze dienst haar de volgende bedragen te betalen: 1 059 000 forint als belastingverschil, 529 000 forint als fiscale boete, 178 000 forint aan verdragingsrente en 20 000 forint als boete voor het niet-nakomen van belastingverplichtingen.

- [7] Verweerster in eerste aanleg nam kennis van het bezwaar dat werd ingediend tegen het besluit van 5 mei 2016, dat zij gedeeltelijk wijzigde bij besluit van 14 november 2016 [*omissis*]. Daarbij verlaagde zij de fiscale boete tot 376 000 forint en bevestigde zij het eerste besluit voor het overige.
- [8] Verweerster in eerste aanleg baseerde haar besluit op artikel 132, lid 1, onder c), van de btw-richtlijn; § 37, lid 1, § 60, leden 1 en 2, § 65, § 82, lid 1, § 85, lid 1, onder c), § 120, onder b), en § 140, onder a), van de az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (wet CXXVII uit 2007 betreffende de belasting over de toegevoegde waarde; hierna: „btw-wet”), en de arresten van het Hof, D., C-384/98; Kügler, C-141/00, en d’Ambrumenil en Dispute Resolution Services, C- 307/01.
- [9] Volgens lid 2 van de motivering, waarop dit geding betrekking heeft, voldoet de dienst die de Spaanse onderneming levert aan de verzekeringsmaatschappij niet aan de voorwaarden voor vrijstelling van belasting die worden gesteld in § 85, lid 1, onder c), van de btw-wet. Bij de vergoedingen die zijn vermeld op de drie facturen gaat het immers om een forfaitair tarief, waartegenover niet rechtstreeks een werkelijke levering van diensten inzake gezondheidszorg, het stellen van een diagnose of de behandeling of genezing van een ziekte staat. In het kader van IC heeft het heronderzoek van de bestaande medische documentatie als doel om vast te stellen of de verzekerde recht heeft op medische behandeling in het buitenland. Een tweede medische mening vormt een voorafgaand vereiste hiervoor. De Spaanse onderneming voert geen onderzoeken uit om een diagnose te stellen, noch past zij een medische behandeling toe. Op basis van bestaande medische documentatie beoordeelt zij de resultaten van dergelijke onderzoeken en behandelingen om te bepalen of het door de verzekering van de cliënt gedekte risico zich heeft voorgedaan. De Spaanse onderneming onderzoekt en beoordeelt medische verzorging, die zij soms ook organiseert, zonder deze echter zelf te verlenen. Evenmin behandelt of geneest zij ziekten of gezondheidsproblemen. Zowel afzonderlijk als in hun geheel beschouwd kunnen de diensten geen medische behandeling worden genoemd. Gelet op de voornaamste doelstelling van de economische transactie die uit de facturen blijkt, kunnen de geleverde diensten niet worden gekwalificeerd als diensten inzake menselijke gezondheid die van belasting zijn vrijgesteld. Het gaat immers voornamelijk om activiteiten van experts of om organisatorische activiteiten. Daarom moet de verzekeringsmaatschappij 752 000 forint aan btw betalen.

- [10] In het bestuursrechtelijke beroep tegen het besluit van de [directie bezwaren van de] belastingautoriteit stelde de verzekeringsmaatschappij dat de diensten die zij van de Spaanse onderneming had ontvangen fout waren gekwalificeerd, omdat Best Doctors® niet enkel medische documenten beoordeelt, maar ook aanvullende onderzoeken uitvoert (bv. een histologisch onderzoek van opgestuurde weefselmonsters) en op zoek gaat naar de beste medici uit het buitenland om hun professionele opinie te vernemen. Die diensten hebben dan ook de genezing van de patiënt als doel. Daarnaast wordt erop toegezien dat de patiënt de best mogelijke therapie krijgt. IC is geen administratieve verplichting maar vormt een essentieel onderdeel van de dienst die tot de verzekeringsprestaties behoort. Tijdens IC komt de arts die of het medisch team dat het rapport opstelt immers tot een diagnose. Het meest waardevolle onderdeel van de dienstverlening van Best Doctors® is het stellen van een diagnose van de gezondheidsproblemen en de ziekten. Dit stemt overeen met het begrip medische diensten in de zin van artikel 132, lid 1, onder c), van de btw-richtlijn, zodat de dienst in kwestie is vrijgesteld van btw.
- [11] De rechterlijke instantie in eerste aanleg verklaarde het beroep van de verzekeringsmaatschappij gedeeltelijk gegrond en beval de belastingautoriteit een nieuwe procedure te voeren. Die rechterlijke instantie oordeelde na kennisname van het verslag van de forensisch geneeskundige, dat was gebaseerd op medische rapporten die door Best Doctors waren voorbereid en aan het dossier waren toegevoegd aan het eind van de periode waarop het onderzoek betrekking had, dat IC in het kader van de Best Doctors®-diensten rechtstreeks en zonder twijfel, en ook uit praktisch oogpunt, niet alleen tot doel heeft om zorg te dragen voor de gezondheid van mensen, maar ook om de gezondheid te verbeteren en om diagnoses van aandoeningen te stellen en die te behandelen. Die rechterlijke instantie overwoog ook dat de contracten en de bijzondere voorwaarden geen steun boden voor de interpretatie van de belastingautoriteit, met name dat de voornaamste doelstelling van IC zou zijn om een expertise uit te voeren om te bepalen of de verzekerde recht heeft op verdere verzekeringsprestaties. De rechterlijke instantie in eerste aanleg beval de belastingautoriteit om in de nieuwe procedure aanvullend onderzoek te verrichten.
- [12] Beide partijen stelden tegen het vonnis in eerste aanleg cassatieberoep in bij de Kúria.
- [13] De belastingautoriteit beroept zich in haar cassatieberoep op het arrest van het Hof in de zaak Unterpertinger, C- 212/01, en voert aan dat de Best Doctors®-diensten slechts een onrechtstreekse band hebben met het therapeutische doel en om die reden niet vrijgesteld kunnen zijn van belasting. Zij betoogt dat de Spaanse onderneming geen diagnoses stelde bij particulieren, zich niet met hen bezighield en hun geen medische behandeling of gezondheidszorgen toediende.

[14] In haar incidenteel cassatieberoep stelt de verzekeringsmaatschappij dat de rechterlijke instantie in eerste aanleg onredelijk is geweest bij de bewijswaardering. Het is immers mogelijk om met dat bewijsmateriaal als uitgangspunt en rekening houdende met de arresten van het Hof in de zaken Verigen Transplantation Service International, C- 156/09, en CopyGene, C- 262/08, als volgt te antwoorden op de vragen in de instructies voor de nieuwe procedure:

- i) Het aan die rechterlijke instantie overgelegde deskundigenbewijs bevestigt dat IC rechtstreeks en zonder twijfel beoogt een diagnose te stellen, en dus een therapeutisch doel heeft. IC voldoet dus aan het materiële vereiste voor diensten inzake menselijke gezondheid die vrijgesteld zijn van belasting;
- ii) De interpretatie van de samenwerkingsovereenkomst en van de bijzondere voorwaarden en de bijlagen maakt het mogelijk om de inhoud van de juridische verhouding te kennen krachtens welke Best Doctors® aan de verzekerde de dienst IC aanbiedt als verzekeringsprestatie, terwijl de dienst FBC wordt geleverd na de diagnose en op optionele en accessoire wijze ten aanzien van het stellen van die diagnose. Voor deze Best Doctors®-diensten wordt een uniform tarief toegepast;
- iii) De verzekeringsmaatschappij stelde informatie en gegevens ter beschikking waaruit blijkt dat IC het kenmerkende element van de verzekeringsdienst vormt en dat FBC weliswaar deel uitmaakt van die dienst maar van bijkomstige aard is. Zonder twijfel kan hieruit worden afgeleid dat IC, als essentieel onderdeel van de complexe dienstverlening van Best Doctors®, rechtstreeks en zeker een therapeutisch doel heeft en bijgevolg voldoet aan de vereisten voor diensten inzake menselijke gezondheid die vrijgesteld zijn van belasting, en dus zelf ook is vrijgesteld van btw. De belastingautoriteit hoeft dan ook geen aanvullend bewijs te leveren.

[15] Relevante bepalingen van Unierecht

Btw-richtlijn

HOOFDSTUK 2

Vrijstellingen voor bepaalde activiteiten van algemeen belang

Artikel 132

1. De lidstaten verlenen vrijstelling voor de volgende handelingen:

- a) de door openbare postdiensten verrichte diensten en daarmee gepaard gaande goederenleveringen, met uitzondering van personenvervoer en telecommunicatiediensten;
- b) ziekenhuisverpleging en medische verzorging, alsmede de handelingen die daarmee nauw samenhangen, door publiekrechtelijke lichamen of, onder sociale voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die welke gelden voor genoemde lichamen, door ziekenhuizen, centra voor medische verzorging en diagnose en andere naar behoren erkende inrichtingen van dezelfde aard;
- c) medische verzorging in het kader van de uitoefening van medische en paramedische beroepen als omschreven door de betrokken lidstaat;

[16] Relevante bepalingen van nationaal recht

Btw-wet

HOOFDSTUK VI

VRIJSTELLING VAN DE BELASTING

Vrijstelling van de belasting voor bepaalde activiteiten van algemeen belang

§ 85, lid 1

Zijn vrijgesteld van belasting:

[*omissis*] [niet relevant voor deze zaak]

- b) diensten in het domein van de gezondheidszorg, zorgen die daar nauw mee samenhangen en vervoersdiensten voor gewonden en zieken en de daarmee gepaard gaande goederenleveringen, die worden verricht door als zodanig handelende openbare operatoren;
- c) diensten die worden verricht door in de gezondheidszorg actieve en als zodanig handelende personen, met inbegrip van natuurgeneeskundigen, alsook de nauw met deze diensten samenhangende verzorging van gewonden en zieken;

Procedure bij de Kúria

[17] In de cassatieprocedure die de partijen hebben ingesteld, dient de Kúria te beslissen of de dienst die de Spaanse onderneming levert aan de verzekeringsmaatschappij een dienst is die vrijgesteld is van btw overeenkomstig artikel 132, lid 1, onder c), van de btw-richtlijn.

[18] Uit de rechtspraak van het Hof blijkt dat de btw-richtlijn (alsook de Zesde richtlijn die voordien van kracht was) een erg ruime werkingssfeer toekent aan de btw, maar er ook bepaalde activiteiten van vrijstelt. Die vrijstellingen

vormen autonome begrippen van Unierecht die moeten vermijden dat het btw-stelsel in de lidstaten op uiteenlopende wijze wordt toegepast. De doelstelling van die btw-vrijstellingen is om enkel de activiteiten van algemeen belang vrij te stellen die in de richtlijn zijn opgesomd en gedetailleerd worden beschreven. De begrippen die worden gebruikt om de vrijstellingen te benoemen, dienen strikt te worden uitgelegd omdat het uitzonderingen zijn op het algemene beginsel dat btw wordt geheven op alle goederen en diensten die een belastingplichtige onder bezwarende titel levert. Niettemin dient de uitlegging van deze begrippen te sporen met de doelstelling van de vrijstellingen, en met het principe van de fiscale neutraliteit die eigen is aan het gemeenschappelijke btw-stelsel. Tezelfdertijd dient erop te worden toegezien dat de bepalingen met betrekking tot de btw-vrijstellingen hun werking kunnen sorteren.

- [19] De rechtspraak van het Hof leert dat artikel 132, lid 1, onder b), van de btw-richtlijn [of artikel 13, deel A, lid 1, onder b), van de Zesde richtlijn, die vroeger van kracht was] betrekking heeft op de levering van diensten inzake medische verzorging in het ziekenhuis, terwijl letter c) van die bepaling zich richt op medische dienstverlening buiten het ziekenhuis, hetzij in de privéwoning van de dienstverlener of de patiënt, hetzij elders. Het begrip [„medische verzorging”] in artikel 132, lid 1, onder c), van de btw-richtlijn houdt ook verband met diensten die het stellen van diagnoses of de behandeling van ziekten en gezondheidsproblemen en, voor zover mogelijk, de genezing daarvan, als doel hebben. Dat betekent echter niet noodzakelijk dat het therapeutische doel van een dienst een uitermate enge betekenis dient te krijgen.
- [20] Volgens de rechtspraak zijn medische onderzoeken van particulieren ten behoeve van werkgevers of verzekeringsmaatschappijen vrijgesteld van btw. Dat geldt ook voor het afnemen van bloed of andere lichaamssubstanties voor het testen op virussen, infecties of andere ziekten, op verzoek van de werkgever of verzekeringsmaatschappijen, en voor de afgifte van verklaringen van medische geschiktheid, bijvoorbeeld de geschiktheid om te reizen, wanneer deze diensten hoofdzakelijk beogen de gezondheid van de betrokken persoon te beschermen (zaak d’Ambrumenil en Dispute Resolution Services, C-307/01). Diensten van therapeutische aard door een kapitaalvennootschap in de vorm van ambulante ziekenverzorging, met inbegrip van verzorging thuis, die worden verricht door gediplomeerde verplegers (maar met uitsluiting van diensten die verband houden met algemene verzorging en huishoudelijke hulp), zijn vrijgesteld van btw (zaak Kügler, C-141/00). Ook per telefoon verrichte diensten die bestaan in het verstrekken van advies over gezondheid en ziekten zijn vrijgesteld van btw op voorwaarde dat met die diensten een therapeutisch doel wordt nagestreefd [zaak X (Vrijstelling van btw voor per telefoon verrichte consultaties), C-48/19].

- [21] Het Hof heeft de vrijstelling van btw daarentegen uitgesloten voor het opstellen van medische rapporten of het verrichten van diensten door een arts om na te gaan of een wettelijke of contractuele vereiste vervuld is, of die noodzakelijk zijn om te kunnen beoordelen welke aanspraken een bepaalde particulier in verschillende procedures kan doen gelden (bijvoorbeeld in de zaak Finanzamt D, C-657/19). De afgifte van medische verklaringen over de gezondheidstoestand van een persoon is niet van btw vrijgesteld wanneer die afgifte plaatsvindt voor onder meer de toekenning van een oorlogspensioen (zaak d'Ambrumenil en Dispute Resolution Services, C-307/01) of een invaliditeitsuitkering (zaak Unterpertinger, C-212/01), en evenmin wanneer de beoogde doelstelling niet nauw samenhangt met de medische activiteit [bijvoorbeeld de zaak CopyGene, C-262/08 (Activiteiten inzake navelstrengstamcellen), of de zaak PFC Clinic, C-91/12 (Chirurgische ingrepen en esthetische behandelingen)]. Medische diensten om de aansprakelijkheid van de persoon te bepalen en de schade te ramen bij geschillen over lichamelijk letsel zijn evenmin vrijgesteld van btw. Dat geldt ook voor het opstellen van medische rapporten op basis van medische notities en reeds verrichte onderzoeken, zonder dat nieuwe medische onderzoeken worden uitgevoerd, of nog het verrichten van medische onderzoeken teneinde medische deskundigenrapporten op te stellen over beroepsfouten van personen die betrokken zijn bij gerechtelijke procedures (zaak d'Ambrumenil en Dispute Resolution Services, C-307/01). Het vaststellen van de genetische aanleg van personen voor bepaalde ziekten door middel van biologische analyses (zaak D., C-384/98) of het uitvoeren van een voedingsbegeleidingsdienst (zaak Frenetikexito, C-581/19) is evenmin vrijgesteld van btw.
- [22] In de onderhavige zaak vormt de ernstige ziekte van de verzekerde particulier, samen met het overlijden en het verstrijken van de polisdekking, het risico dat door de verzekering wordt gedekt. De verzekeringsmaatschappij is onder meer verantwoordelijk voor de geneeskundige behandeling van de verzekerde in het buitenland en voor de organisatorische taken die hiermee verband houden. De als van btw vrijgestelde dienst die de verzekeringsmaatschappij ontvangt, vormt een onderdeel van de verzekeringsprestatie die zij levert aan de verzekerde zieke. Overeenkomstig de verzekeringspolis is de uiteindelijke doelstelling van de dienst die de verzekeringsmaatschappij levert dat de verzekerde, wanneer bepaalde ziekten worden vastgesteld, een geneeskundige behandeling in het buitenland kan krijgen, die wordt georganiseerd door de Spaanse onderneming. Uiteindelijk beoogt de dienst dus de diagnose, behandeling en genezing van de ziekte van de verzekerde. De dienst die de verzekeringsmaatschappij ontvangt, maakt deel uit van een complex proces dat bestaat uit verschillende overeenkomsten. Bijgevolg vindt de Kúria, in de formatie die van de zaak kennisneemt, dat de vraag of deze dienst vrijgesteld is van btw, beantwoord moet worden rekening houdend met deze overeenkomsten.

[23] Aangezien medische behandelingen die worden verstrekt in het kader van de verzekeringsprestaties ook als doel hebben om diagnoses te stellen en gezondheidsproblemen te behandelen en zo mogelijk te genezen, en op basis van een algemeen overzicht van de rechtspraak van het Hof [de zaken M. Unterpertinger, C-212/01; Verigen Transplantation Service International, C-156/09; CopyGene, C-262/08; D., C-384/98; Kügler, C-141/00; d'Ambrumenil en Dispute Resolution Services, C-307/01; X (Vrijstelling van btw voor per telefoon verrichte consultaties), C-48/19; Peters, C-700/17; Belgisch Syndicaat van Chiropraxie e.a., C-597/17; Frenetikexito, C-581/19; Finanzamt D, C-657/19; [...] FC Clinic, C-91/12; Klinikum Dortmund, C-366/12; Solleveld en van den Jout-van Eijnsbergen, C-443/04 en C-444/04, en Future Health Technologies, C-86/09], is de Kúria, in de formatie die deze zaak behandelt, van oordeel dat artikel 132, lid 1, onder c), van de btw-richtlijn, toegepast op de feiten van de onderhavige zaak, nadere uitlegging vereist.

[24] [*omissis*] [herhaling van de prejudiciële vraag die in het dispositief is opgenomen]

[25] [*omissis*] [procedureel element van nationaal recht]

Boedapest, 17 juni 2021

[*omissis*] [handtekeningen]